บทบาทของวิทยุและโทรทัศน์ในการรณรงค์หาทุนเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์

นางสาว พรรณราย ทวีโชติกิจเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 ISBN 974-332-040-7 ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ROLE OF RADIO AND TV IN FUND-RAISING FOR PUBLIC WELFARE ACTIVITIES

MISS PANNARAI THAWEECHOTKITCHAROEN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic year 1998

ISBN 974-332-040-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของวิทยุและ โทรทัศน์ในการรณรงค์หาทุนเพื่อกิจการสาธารณ-

ประโยชน์

โดย

นางสาวพรรณราย ทวีโชติกิจเจริญ

ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ คร. ศิริชัย ศิริกายะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

. คณบคีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราชารย์วิกา อุตมฉันท์)

______ อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ คร. สิริชัย สิริกายะ)

HSSN

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

พรรณราย ทวีโชติกิจเจริญ : บทบาทของวิทยุและโทรทัศน์ในการรณรงค์หาทุนเพื่อกิจการสาธารณ-ประโยชน์ (THE ROLE OF RADIO AND TV IN FUND-RAISING FOR PUBLIC WELFARE ACTIVITIES) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ตร. ศิริชัย ศิริกายะ , 120 หน้า. ISBN 974-332-040-7.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบวิธีการนำเสนอของสื่อวิทยุ และโทรทัศน์ในการรณรงค์หาทุนเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์ ตลอดจนศึกษาบทบาทของวิทยุและโทรทัศน์ในการ รณรงค์หาทุนเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบวิธีการนำเสนอของสื่อวิทยูและโทรทัศน์ในการรณรงค์หาทุนเพื่อกิจการ สาธารณประโยชน์มี 4 รูปแบบคือ การเสนอข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเหตุการณ์และกิจกรรมของกิจการ สาธารณประโยชน์ การให้เวลาออกอากาศแก่กิจการสาธารณประโยชน์ การเข้าไปมีส่วนร่วมคำเนินกิจกรรมรณรงค์ หาทุนของกิจการสาธารณประโยชน์ และการจัดกิจกรรมรณรงค์หาทุนให้แก่กิจการสาธารณประโยชน์

ทางด้านบทบาทของวิทยุและโทรทัศน์ในการรณรงค์หาทุนเพื่อกิจการสาธารณประโยชน์ประกอบไป ด้วย 2 บทบาท คือ

- 1. บทบาทในฐานะเป็นสื่อกลางการเผยแพร่ข่าวสารการคำเนินกิจกรรมของกิจการสาธารณประโยชน์ คือ การเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารการคำเนินกิจกรรม สภาพปัญหาของกิจการสาธารณประโยชน์
- 2. บทบาทในฐานะเป็นผู้ระคมสรรพกำลังคนในสังคมเพื่อรณรงค์หาทุนให้แก่กิจการสาธารณ-ประโยชน์ ลักษณะการคำเนินบทบาทคังกล่าวเป็นการระคมสรรพกำลังจากบุคคล 3 ฝ่าย คือ ผู้สนับสนุนกิจกรรม กลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง และกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม

ภาควิชา	การสื่อสารมวลฮน
ลาขาวิชา	การสื้อสารมวลปน
1000 1000	2541

ลายมือชื่อนิสิต นเเณเาย	ทรีโทติถิจะจริญ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	200
ลายนื้อชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่า	บ

4085092928 - MAJOR TASE CONTRULICATION .
KEY WORD: RADIO AME: TV / FULLY-RAIGING . PUBLIC CHARACE ACTIVITIES

PANNARAI THAWEECHOTKITCHAROEN: THE ROLE OF RADIO AND TV IN FUND-RAISING FOR PUBLIC WELFARE ACTIVITIES. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF. SIRICHAI SIRIKAYA, Ph.D. 120 pp. ISBN 974-332-040-7.

This research is conducted qualitatively by aiming at the study of the methods employed by radio and TV for public welfare activities and the role of radio and TV in fund-raising for public welfare activities.

The findings from this research is that there are four methods employed by radio and television medium in fund-raising for public welfare activities as follows. Reporting an event and situation of public welfare activities, offering an airtime for public welfare activities, participating actively in a fund-raising for these activities, and organizing fund-raising activity.

Two roles of radio and TV media in fund-raising for public welfare activities are:

- 1. Mediation of informing public an information and situation in public welfare activity, including its problems.
- 2. Mobilization publicly to raise an adequate amount of fund to run a public welfare activity. This mobilization usually involves three groups of people namely the activity supporters, the public figures, and the activity prospect participators.

ภาควิชา	การสื่อสารยวลปน
สาขาวิชา	การ ^ร ือการขว <u>ากใน</u>
ป็การศึกษา	25 1 1

ลายมือชื่อนิสิต พมณมาน	ทรีโทต์กิ	araso	
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	33.	11,	ſ.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่ว	) 31		

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ คร. ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ปรึกษาตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ วิภา อุตมฉันท์ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้ วิจัยกราบขอบพระคุณในความกรุณาไว้ ณ ที่นี้

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างคียิ่ง ทั้งจากบุคลากรและ เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิต่าง ๆ บริษัทผู้ผลิตรายการวิทยุและโทรทัศน์ และบริษัทโฆษณา ซึ่งได้สละ เวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลและรายละเอียคต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำ วิจัยครั้งนี้มาก

ท้ายสุด ที่จะลืมมิได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ได้ให้ชีวิต ให้โอกาส ให้ การสนับสนุนทางการศึกษาและเป็นแรงใจที่สำคัญของผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยได้พบกับความสำเร็จ อีกขั้นหนึ่งของชีวิต ขอบคุณสมาชิกในครอบครัว "ทวีโชติกิจเจริญ" ทุกท่าน ขอบคุณเพื่อนผู้ ใกล้ชิด และเพื่อน MC 7 ภาคในเวลาราชการ ที่ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำ ว่า "เพื่อน" มากขึ้น ขอบคุณ คุณวิชัย ทวีโชติกิจเจริญ น้าผู้คอยให้ความช่วยเหลือตลอดมาจนทำ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความเรียบร้อยขอบคุณทุกคนสำหรับกำลังใจและแรงใจที่มอบให้ ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา หากมีคำใดจะตอบแทนได้มากกว่าคำว่า "ขอบคุณ" ผู้วิจัยขอ มอบแค่ทุกท่านที่กล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้

สารบัญ

		หน้า
บทคัด	เย่อภาษาไทย	4
บทคัด	เย่อภาษาอังกฤษ	ŋ
กิตติก	รรมประกาศ	n.
สารบัเ	ល្អ	90
สารบั	ญภาพ	ฌ
	ญข่าวตัด	ល្ង
	ญสคริปต์สปอตโฆษณา	ฎ
บทที่		
l	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	ปัญหานำการวิจัย	6
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	7
	ขอบเขตในการวิจัย	7
	ข้อสันนิษฐานในการวิจัย	7
	นิยามศัพท์	8
	ประโยชน์ที่คาคว่าจะได้รับ	8
		-
2	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	9
	แนวคิคการฅลาคเพื่อสังคม	9
	แนวคิดเกี่ยวกับการรณรงค์	11
	แนวคิดเกี่ยวกับการรณรงค์หาทุน	14
	แนวคิดการสื่อสารของเวสลีย์-แม็คลีน	21
3	ระเบียบวิธีวิจัย	26
	แหล่งข้อมูล	26
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
	การวิเคราะห์ข้อมูล	35
	การนำเสนอข้อมล	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4	รูปแบบวิธีการนำเสนอของวิทยุและ โทรทัศน์ในการรณรงค์หาทุน	
	เพื่อกิจการสาธารณประโยชน์	37
	การนำเสนอข่าวสารและความเคลื่อนใหวเกี่ยวกับเหตุการณ์และกิจกรรม	
	ของกิจการสาธารณประโยชน์	38
	การให้เวลาออกอากาศแก่กิจการสาธารณประ โยชน์	47
	การเข้าไปมีส่วนร่วมในการคำเนินกิจการรณรงค์หาทุน	
	ของกิจการสาธารณประโยชน์	49
	การจัดกิจกรรมรณรงค์หาทุนให้แก่กิจการสาธารณประโยชน์	52
	ปัจจัยในการได้รับความร่วมมือจากสื่อวิทยุและ โทรทัศน์	86
5	บทบาทของวิทยุและ โทรทัศน์ในการรณรงค์หาทุน	
	เพื่อกิจการสาธารณประ โยชน์	91
	บทบาทของวิทยุและโทรทัศน์ในฐานะเป็นสื่อกลางการเผยแพร่	
	การคำเนินกิจกรรมของกิจการสาธารณประโยชน์	91
	บทบาทของวิทยุและ โทรทัศน์ในฐานะเป็นผู้ระคมสรรพกำลังคนในสังคม	
	เพื่อรณรงค์หาทุนให้แก่กิจการสาธารณประโยชน์	98
6	สรุปและข้อเสนอแนะ	11
	รายการอ้างอิง	11
	ประวัติผู้เขียน	120

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
l	แบบจำลองกระบวนการสร้างอิทธิพลจากการรณรงศ์	13
2	แบบจำลองการแลกเปลี่ยนทางสังคมสำหรับการให้	17
3	แบบจำลองการสื่อสารของเวสลีย์-แม็คลีน	22
4	แบบจำลองการเป็นตัวเชื่อมโยงความเป็นจริง	24

สารบัญข่าวตัด

ข่าวตัดที่		หน้า
1	กิจกรรมบ้านอุ่นรัก มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก	43
2	ประมูลของรักคารา "แสบการกุศล"	58
3	สลึงเคียว	58
4	กิ๊กน้ำทีม "แสบ" การกุศล	59
5	ทำด้วยหัวใจ	69
6	หนึ่งคนให้ หลายคนรับ บริจาคอวัยวะเพื่อต่อชีวิต	81
7	หมอศัลย์ทิ้งมีคใช้ฝี ปากผ่าตัดจิตใจมนุษย์แทน	83
8	ความภูมิใจของการเป็นผู้ให้ หนึ่งคนให้ หลายคนรับ	84
9	คนไทยใจบุญสวนกระแส IMF คิวบริจาคกว่า 10 มูลนิธิล้นหลาม	85
10	มีเคียพลัสสานฝันการศึกษาเค็กค้อยโอกาส จัคคอนเสิร์ตการกุศล	
	"เพื่อความหวังและกำลังใจ"	108
11	บุญที่ยิ่งใหญ่	109
12	การกุศล	110

สารบัญสคริปศ์สปอตโฆษณา

สปอตโฆษณาที่		หน้า
1	สปอตโฆษณาประชาสัมพันธ์กรีนคอนเสิร์ตครั้งที่ 4	66
2	สปอตโฆษณาโครงการกรีน โวลันเทียร์ ครั้งที่ 3	67
3	สปอตโฆษณาแสคงผลสำเร็จของกรีนคอนเสิร์ตครั้งที่ 4	68
4	สปอตโฆษณาโครงการ "หนึ่งคนให้หลายคนรับ"	79
5	สปอตโฆษณาสะท้อนปัญหาของมูลนิธิในกรีนโวลันเทียร์#3	80
6	สปอต โน้มน้าวใจผู้ฟัง โครงการกรีน โวลันเทียร์# 3	82
7	สปอตโฆษณาคอนเสิร์ต "เพื่อความหวังและกำลังใจ"	107